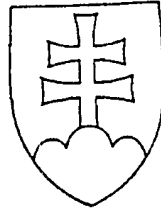

Slovenskej republiky

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Štefanku a členiek JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Anny Petruľákovej, v právnej veci mimoriadneho dovolania Generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Štúrova č. 2, 812 85 Bratislava, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 10. mája 2006 č. k. 23 Cb 241/03 – 133, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 09. novembra 2006 č. k. 1Cob 260/2006 – 158, v časti výroku, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť zaplatiť odporcovi úroky z omeškania, č. VI/2 Pz 149/07 – 7, v právnej veci navrhovateľa **F. R. B.**, proti odporcovi **I. s. r. o.**, P. B. zast. JUDr. M. Š., advokátom, AK, G. B., **o zaplatenie 590 793,10 Sk s príslušenstvom**, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky podané pod č. VI/2 Pz 149/07 – 7, proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III z 10. mája 2006 č. k. 23 Cb 241/03 – 133, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 09. novembra 2006 č. k. 1Cob 260/2006 – 158, v časti výroku, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť zaplatiť odporcovi úroky z omeškania **z a m i e t a**.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

I. spol. s r. o. – účastník konania (odporca), zastúpený advokátom JUDr. M. Š., podal na generálnu prokuratúru podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudku Krajského súdu Bratislava z 09. novembra 2006 č. k. 1Cob 260/2006 - 158 v časti výroku, ktorým navrhovateľovi bola uložená povinnosť zaplatiť úroky z omeškania, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava III z 10. mája 2006 č. k. 23Cb 241/03-133 a to z toho dôvodu, že rozhodnutia oboch vo veci konajúcich súdov spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci.

Navrhovateľ sa návrhom na začatie konania z 02. júla 2003 domáhal od odporcu zaplata sumy 590 793,10 Sk s príslušenstvom z dôvodu nezaplata nájomného za nájom nebytových priestorov. Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 10. mája 2006 č. k. 23 Cb 241/03 -133 konanie v časti istiny pre späťvzatie návrhu podľa § 96 OSP zastavil a odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi úroky z omeškania vo výške 0,05 % denne a to zo sumy 49 248,20 Sk od 28. 11. 2001 do 22. 07. 2003, zo sumy 29 402,40 Sk od 28. 11. 2001 do 22. 07. 2003, zo sumy 124 070,80 Sk od 28. 11. 2001 do 22. 07. 2003, zo sumy 160 674,50 Sk od 28. 11. 2001 do 22. 07. 2003, zo sumy 32 134,90 Sk od 28. 11. 2001 do 22. 07. 2003, zo sumy 32 134,90 Sk od 05. 12. 2001 do 22. 07. 2003, zo sumy 1 711,20 Sk od 10. 12. 2001 do 22. 07. 2003, zo sumy 32 134,90 Sk od 02. 01. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 827,10 Sk od 18. 01. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 624,00 Sk od 28. 01. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 716,40 Sk od 11. 02. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 16 092,50 Sk od 13. 03. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 16 092,50 Sk od 13. 03. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 719,30 Sk od 14. 03. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 16 092,50 Sk od 03. 04. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 768,00 Sk od 08. 04. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 16 092,50 Sk od 03. 05. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 613,00 Sk od 09. 05. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 16 092,50 Sk od 03. 06. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 790,20 Sk od 06. 06. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 16 092,50 Sk od 03. 07. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 887,60 Sk od 09. 07. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 16 092,50 Sk od 02. 08. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 729,70 Sk od 08. 08. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 8 046,30 Sk od 30. 08. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 1 035,30 Sk od 13. 09. 2002 do 22. 07. 2003, zo sumy 876,90 Sk od 15. 10. 2002 do 22. 07. 2003, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd navrhovateľovi trovy konania nepriznal.

Proti citovanému rozsudku súdu prvého stupňa podal odporca odvolanie, ktoré na výzvu odvolacieho súdu doplnil dňa 19. októbra 2006. V odvolaní uviedol, že ním napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, pretože z neho nie je zrejmé, akými ustanoveniami právnych predpisov sa

súd pri určení výšky úrokov riadil. Ďalej uviedol, že súd prvého stupňa vec po právnej stránke nesprávne posúdil, lebo v danom prípade išlo o absolútny neobchod a právne vzťahy vyplývajúce z nájmu nebytových priestorov sa riadia ustanoveniami zákona č. 116/1990 Zb. o nájme nebytových priestorov, teda občianskoprávnym predpisom, a z toho vyplývajúce úroky z omeškania subsidiárne upravuje § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie má povahu kogentnej normy a nie je možné, aby sa zmluvné strany od neho odchýlili. Preto aj výška úrokov z omeškania mala zodpovedať dvojnásobku diskontnej sadzby určenej Národnou bankou SR platnej k prvému dňu omeškania v zmysle § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 09. novembra 2006 č. k. 1Cob 260/2006-158 potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že aj keď v danom právnom vzťahu ide o absolútny neobchod, kde právne pomery týkajúce sa nájmu sú upravené predpismi občianskoprávnej povahy, otázka omeškania dlžníka a úrokov z omeškania je samostatne riešená v Obchodnom zákonníku a preto súd prvého stupňa správne postupoval, ak na svoje rozhodnutie aplikoval tieto ustanovenia. Uvedené rozsudky v napadnutej časti nadobudli právoplatnosť 22. decembra 2006.

Označenými rozsudkami oboch súdov bol v napadnutej časti podľa názoru generálneho prokurátora porušený zákon.

Poukázal na procesné ustanovenia a to § 1, § 2, § 3 OSP, ako aj hmotnoprávne ustanovenia § 261 ods. 2, ods. 6, § 365 a § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 517 ods. 2, § 720 Občianskeho zákonníka, pričom nájom a podnájom nebytových priestorov upravuje osobitný zákon.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľ pred začatím konania vo veci samej dňa 20. augusta 2003 vzal návrh v časti zaplata istiny vo výške 590 793,10 Sk späť a žiadal konanie v tejto časti zastaviť. Súčasne trval na žalobe v časti zaplata príslušenstva a to úrokov z omeškania vo výške 0,05 % denne za špecifikované obdobia.

Okresný súd Bratislava III po vykonanom dokazovaní rozsudkom zaviazal odporcu na zaplatenie navrhovateľom žiadaných úrokov z omeškania v uplatnenej výške. Súd však pochybil, ak svoje rozhodnutie oprel o ustanovenie § 365 a § 369 ods. 1 Obch. zák., pretože na úpravu nájomného vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom sa vzťahoval Občiansky zákonník a zákon č. 116/1990 Zb. o nájme nebytových priestorov, pretože Obchodný zákonník neobsahuje právnu úpravu nájmu. Výška úrokov z omeškania je v tomto prípade vzhľadom na ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka limitovaná ustanovením § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z..

Vzhľadom na dobu vzniku a trvania pohľadávky navrhovateľa sa na všetky právne vzťahy neupravené Obchodným zákonníkom vzťahoval Občiansky zákonník (§ 261 ods. 6 Obch. zák.). Tento právny režim sa týkal aj problematiky omeškania dlžníka s platením peňažného záväzku v prípade tzv. absolútnych neobchodov, pričom výšku úrokov z omeškania, resp. poplatku ustanovoval vykonávací predpis, a to aj napriek tomu, že právnu úpravu úrokov z omeškania obsahoval aj Obchodný zákonník.

Až novelou Obchodného zákonníka č. 530/2003 Z. z. s účinnosťou od 31. januára 2004 sa použitie Občianskeho zákonníka obmedzuje len na zmluvy upravené ako zmluvné typy v Občianskom zákonníku ak sú upravené medzi subjektmi uvedenými v ustanovení § 261 ods. 1 a 2 Obch. zák. Všetko ostatné, čo priamo zmluvný typ neupravuje, sa spravuje od účinnosti novely všeobecnými ustanoveniami Obchodného zákonníka o záväzkových vzťahoch.

Z dôkazov obsiahnutých v súdnom spise možno vyvodiť záver o pochybení oboch konajúcich súdov v tom, že aplikovali nesprávny právny predpis, keď navrhovateľovi priznali jeho nárok v uplatnenej výške úrokov z omeškania. Nesprávnym právnym posúdením veci tak navrhovateľovi priznali viac, než na čo mal podľa zákona nárok.

V týchto dôvodoch videl generálny prokurátor porušenie zákona zo strany prejednávajúcich súdov a poškodenie odporcu. Navrhol napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.

Mimoriadne odvolanie bolo doručené účastníkom na vyjadrenie (§ 243i ods. 1 OSP).

Odporca sa vyjadril tak, že s podaným mimoriadnym dovolaním zo dňa 21. 05. 2006 č. VI/2 Pz 149/07-7 sa v celom rozsahu stotožňuje a považuje za odôvodnené mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorým navrhuje napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10 ods. 2 OSP) po zistení, že sú splnené procesné podmienky dovolania, preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu,

v ktorom bol jeho výrok napadnutý, zistil, že mimoriadne dovolanie nebolo podané nedôvodne, preto ho zamietol (§ 243b ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 OSP).

Dôvody správnosti rozhodnutí súdov sú uvedené v napadnutých rozhodnutiach a dovolací súd si tieto dôvody v podstate osvojuje. Nastolené otázky v mimoriadnom dovolaní nie sú vykladané po právnej stránke celkovo správne. Rozlíšiť treba či medzi účastníkmi ide o občianskoprávny vzťah a či o vzťah obchodný. To je riešené v Obchodnom zákonníku aj pokiaľ ide o aplikáciu práva (§ 1 Obch. zák.). Z toho vyplýva, že ide o vzťah medzi dvomi podnikateľskými subjektmi a teda o vzťah obchodnoprávny.

Ako vyplýva z citovaného ustanovenia (ods. 2) v spojení s § 261 ods. 1, Obchodný zákonník sa použije na riešenia takých vzťahov len vtedy, ak také vzťahy tento zákon upravuje. Novelou, zákonom č. 530/2003 Z. z. (z 28. októbra 2003 o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov), § 261 Obch. zák. bol menený v prvej vete odseku 6 z pôvodného znenia: „Zmluvy medzi osobami uvedenými v odsekoch 1 a 2, ktoré nie sú upravené v hlave II tejto časti zákona a sú upravené ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku, sa spravujú iba ustanoveniami Občianskeho zákonníka“ na znenie účinné od 01. 02. 2004 tak, že v § 261 ods. 6 prvá veta znie: "Zmluva medzi osobami uvedenými v odsekoch 1 a 2, ktorá nie je upravená v hlave II tejto časti zákona a je upravená ako typ zmluvy vo všeobecných predpisoch občianskeho práva, sa spravuje príslušnými ustanoveniami tohto predpisu o type zmluvy a týmto zákonom."

Citovaná novela sa dotýka aj poplatku omeškania dlžníka pri plnení peňažného záväzku a podľa tejto úpravy § 369 ods. 1 znie:

„ Ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania určené v zmluve, inak o 10% vyššie, než je základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska uplatňovaná pred prvým kalendárnym dňom kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu. Základná úroková sadzba Národnej banky Slovenska platná v prvý kalendárny deň kalendárneho polroka, v ktorom došlo k omeškaniu, sa použije počas celého tohto polroka“.

Táto novela nemala vplyv na doterajšie znenie § 269 Obchodného zákonníka, keďže výška poplatku z omeškania stanovená v tomto ustanovení nie je uvedená v § 263 a teda dohodou (zmluvou) túto výšku možno upraviť odlišne.

Odlišnú úpravu upravuje aj Občiansky zákonník (§ 2 ods. 3).

Zmluva medzi účastníkmi z 01. 10. 2001 „O nájme nebytových priestorov“ včítane Čl. 3 bod 6, podľa ktorého. „Zmluvné strany sa dohodli, že ak sa nájomca dostane s platbou nájomného a zálohových platieb za služby spojené s nájmom do omeškania, zaväzuje sa zaplatiť

prenajímateľovi úrok z omeškania vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý kalendárny deň omeškania“, nie je v rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami Obchodného, či Občianskeho zákonníka.

Pokiaľ zmluvná úprava zmluvných strán sa odchyľuje od týchto zákonov v prípustnej miere nemožno hovoriť o nejakom porušení zákona, či poškodení niektorej zo zmluvných strán. Nájom nebytových priestorov je upravený osobitným zákonom (č. 116/1990 Zb.), ku ktorému je všeobecným predpisom Občiansky zákonník tak ako aj k Obchodnému zákonníku. Dohodnutý záväzkový vzťah nie je absolútnym obchodom a iná úprava výšky úrokov z omeškania nie je limitovaná ani ustanovením § 3 vládneho Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. Pri opačnom výklade by sme mohli dospieť k takej absurdite, že Obchodný zákonník odporuje Občianskemu zákonníku.

Z týchto dôvodov postup súdov treba považovať za správny a preto dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol.

Pre bránenie práva v dovolacom konaní zo strany odporcu nebolo treba vynaložiť náklady, preto mu ich súd nepriznal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 15. apríla 2009

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.

